

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskate vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 K, pol leta 2 K in za četrti leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijke 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 5 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kasakavnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Ekopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Iskerate se plačuje od enostopne petivrtne 22 enkrat 12 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do urede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Vojske s Črnogoro ne bo!

Avstrija je že stala neposredno pred vojsko. Iz dveh vzrokov. Prvič ker Črna gora ni hotela zapustiti Skadra, ampak ga proglasila za prestolno mesto, drugič, ker se je Esad paša proglasil za vladarja Albanije in odstopal Črni gori ter Grški za Albanijo določeno ozemlje.

Prvi vzrok je odpadel. Črna gora se je udala. V ponedeljek, dne 5. t. m., je naznanjal brzjav po celem svetu, da se je Črna gora odločila, brezpogojno zapustiti Skader ter ga izročiti vevlastim. Vse se je oddahnilo, kajti vedelo se je, da je Avstrija že pripravljala resne korake proti Črni gori. Vojska Avstrije s Črno goro pa bi lahko bila tudi začetek splošne evropske vojske. Sedaj je izginila ta nevarnost. Avstrija le zahteva, da Črna gora svojo obljubo kar najhitreje izpolni.

V trenutku pa je nerazrešeno še albansko vprašanje. Nekatera poročila sicer trdijo, da ni res, da bi se bil Esad paša proglasil za vladarja Albanije, nasprotno je res, da se pripravljajo za odhod. Toda nam se zdi malo verjetno, da bi Esad paša kar sam rad odšel iz Albanije. Treba bo bržkone pritiska. In ta pritisk, seveda z orožjem, nameravata izvršiti skupno Avstrija in Italija. Ljubo bi bilo obema državam, ako bi se tudi druge vevlasti pridružile njunim korakom, toda druge države se obotavljajo, češ, ne praskaj se, kjer te ne srbi.

Kako bosta Avstrija in Italija nastopili v Albaniji, o tem se vrše pogajanja med našo in italijansko vlado. Avstrija bo morala biti zelo previdna in ne bo smela pripustiti, da južno Albanijo pomirjuje Italija sama. Kajti nevarno je, da bi potem Italija smatrala za potrebno, da leta in leta pomirjuje južno Albanijo in sploh ne gre več iz nje. In s tem bi nastala za nas nevarnost, da nam Italija zapre vhod v Sredozemsko morje skozi morsko ožino Otranto, katero tvorita južna Albanija in na drugi strani morja italijanska zemlja.

Toda za splošen mir naši in italijanski koraki v Albaniji niso nevarni, zato se pa tudi lahko reče, da je nevarnost večje vojske za trenutek izginila. Seveda kaj drugi trenutek se zopet lahko ob kakem nepredvidnem dogodku takoj ustvari nova nevarnost. Možnost za nevarnost še namreč ni izginila.

Črna gora zapusti Skader.

Rusija, Francija, Anglija in Italija so neprestano uplivala na črnogorskega kralja in vlado, da zapusti črnogorske čete zavzeto mesto Skader. Italijanska kraljica Jelica, hči črnogorskega kralja, je pisala svojemu očetu posebno pismo, v katerem ga je rotila, naj se uda splošni volji in se odpove Skadru. Ruski poslanik Giers na Cetinju je prinesel kralju posebno pismo carja Nikolaja. Tudi Srbija in Bolgarija sta svetovali k odjenjivosti. Nato je sklical kralj Nikita v nedeljo, dne 4. t. m. kronski svet, ki je bil ba zelo buren. Ministrski predsednik Martinović in prestolonaslednik Danilo sta bila odločno proti predaji. Toda pri posvetovanju nista dobila večine. Ministrski predsednik je nato podal kralju svojo ostavko. Prestolonaslednik je par dni prej moral razglasiti v kraljevem imenu v Skadru črnogorsko oblast nad mestom ter ga proglasiti za bodoče prestolno mesto.

Ko je izvedela Avstrija za sklep kronskega sveta na Cetinju, je dala svojemu poslaniku v Londonu nalog, da na ponedeljkovi seji poslaničkov zahteva: 1. da se Skader takoj izprazni; 2. da svobodno izjavi, da je tudi Avstrija pripravljena, podpirati črnogorske zahteve po odškodnini, ako se te zahteve ne nanašajo na albansko zemljo.

Sklep kronskega sveta še mora potrditi narodna skupščina, ki jo je sklical kralj za četrtek, dne 8. maja. Toda kralj je gotovo prepričan, da narodna skupščina ne bo delala težav, kajti nekatera poročila govore, da je črnogorska vojska že začela zapuščati skadrske utrdbe. Z ozirom na sklep te skupščine se je v Londonu odgodilo skupno posvetovanje poslaničkov tudi do četrta.

Bojni pohod v Albanijo.

Italijanska in naša uradna poročila pravijo, da se je vsled nastopa Esad paše bati, da izbruhne v Al-

baniji državljanska vojska, da se začne boj med albanskimi plemeni. Vsled tega je baje nujno potrebno, da posreduje tamkaj naša in italijanska država ter z vojno silo upliva, da se ne bo kalil mir v albanskem ozemlju. Vojaške priprave so dogotovljene. Kakor hitro zapuste Srbi Drač, kar se neki zgodi že dne 7. maja, potem se vojaško zasedejo Drač, Sv. Ivan di Medua in Valona. To bi se zgodilo že dne 8. maja.

O naših vojaških pripravah za ta izlet v Albanijo ne smemo natančneje poročati. Italijanski vojni minister je odredil, da se one vojaške enote, ki so potrebne za osnutje enega armadnega zbora, izpopolnijo. Zadostovala bo ena divizija, toda treba je, da je rezerva pripravljena. Kar se tiče italijanskega brodivja, je tudi pripravljeno. Vpokličano je vse moštvo, ki je na dopustu in spada k obmorskemu okrožju Specie. Italijanska armada, namenjena za bojni izlet v Albanijo, se že zbira v Bariju in Brindisiu. Znašala bo okoli 40.000 mož. Poveljnik ji bo dosedanji poveljnik v Bolonju, general Nava.

Italijanska in naša vlada pa odločno zanikujeta, da hočeta za stalno zasesti Albanijo in si jo deliti. Mi verjamemo to naši vladi, ne pa italijanski. Vsa javnost v Italiji vriska od veselja, da bodo pri tej priliki na tako lahek način dobili najvažnejšo luko ob otrantski ožini, Valono. Dosedaj se je računalo v Italiji, da se da Valona dobiti le po uspešni vojski z Avstrijo, a sedaj jim brez vsakega truda pade kot zrelo jabolko v naročje.

Najnovejša poročila iz Londona vedo povedati, da so se začela tudi posredovanja velesil pri Esad- in Džavid-paši, naj se brezpogojno udata in zapustita Albanijo. Če bodo ta pogajanja uspešna, morda izostane avstrijsko-italijanski izlet.

Esad-paša in Džavid-paša.

Ko je Esad-paša predal Skader Črnogorcem, je odkorakal s svojimi četami, ki štejejo baje 30.000 mož, v osrčje Albanije. Kakor poročajo listi, se je Esad-paša proglasil za albanskega vladarja, nekateri pravijo za kralja, drugi za kneza. Ustavil se je s svojo armado, katera je baje dovolj založena z orožjem in denarjem, pri mestu Tirana, ki leži kakih 30 km vzhodno od Drača. Namen Esad-paše je, polastiti se s svojo armado Albanije in tako kljubovati velesilam. Džavid-paša, kateri je s svojo armado pred zmagoječimi Srbi, Bolgari in Grki zbežal v albanske gore, se je nahajal zadnji čas v krajih med mestom Valono in Elbasanom na jugozahodni strani Albanije. Domneva se, da ima Džavid-paša do 15.000 mož broječo armado. Po predaji Skadra so listi poročali, da bosta Esad-paša in Džavid-paša skupno nastopala za dosego samostojnosti Albanije. A kakor poročajo novejša poročila, ne obujeta obe paši med seboj kot zaveznika, ampak kakor sovražnika. Pri Draču se je baje dne 4. maja razvil hud boj med četami Esad-paše in Džavid-paše. Zmagal je Esad-paša in je korakal kot zmagovalec v Drač. Armada Džavid-paše pa se je razkropila na vse strani. Nekateri listi poročajo, da bo dal Esad-paša svoje čete po ladjah prepeljati dalje proti jugu in da je turški veliki vezir tudi Džavid-pašo odpoklical iz Albanije. O Esad-paši je ta vest skoro neverjetna, ker je on kot staroturek hud nasprotnik mladoturkov, ki so sedaj na čelu turške vlade v Carigradu. — Srbske čete, ki so bile v Draču, Medui in drugih albanskih mestih, so se te dni vkrcale na graške prevozne parnike in so se odpeljale v Solun.

Kak pomen ima Albanija.

Kakor hitro se je izvedelo za prve zmage balkanskih zaveznikov, je Avstrija izrekla svojo zadovoljnost, da se prisvojeno ozemlje razdeli med balkanske narode, le to je povdarjala, da na noben način ne bo pripustila, da bi se kaka država naselila ob jadranski obali. In da bi tega res ne mogel nihče storiti, zahtevala je ustanovitev Albanije. Dvojna bojazen je Avstrijo nagibala k temu: 1. da bi albanska obal ne prišla Srbom v roke ter s tem postala tudi zavetišče ruskega brodivja; 2. da bi Italija ne stegnila svoje roke po Albaniji. Albanska obal je pa zaradi tega tolike važnosti, ker se Jadransko morje pri Albaniji tako zoži (na eni strani Albanija, na drugi strani Italija), da se lahko s par topovi in ladjami zapre za vse parobrode. Ko bi torej Albanija postala italijanska, potem bi imela našo pomorsko trgovino, sploh, našo prsto pot v svet, popolnoma v svojih rokah, istotako, ako postane rusko-srbska, ker bi potem v zve-

zi naše ljube prijateljice Italije lahke isto storila in ker bi nadalje v slučaju kake vojske imeli opraviti, ako sta oba soseda nam nasprotna, naenkrat z dvojnimi, ruskimi in italijanskimi brodivjem. Ožina, katero tvorita pa albanska in italijanska zemlja v Jadranskem morju, se imenuje otrantska ožina (Otranto). Najvažnejša luka je Valona. Kdor ima Valono, isti ima otrantsko ožino. Zato mora biti Avstrija jako previdna, da je Italija, ako skupno nastopita za pomirjenje Albanije, ne prevari ter se za vselej ne vsidra v Valoni. Potem imamo na Jadranskem morju vrv okoli vratu. Severne albanske luke Leš, Drač, niso velikega pomena, ker se iz njih ne da narediti varna vojna luka in ker ne obvladajo otrantske ožine. Ako bi Italija sedaj skušala vzeti Valono, ali pa jo ne hotela, če jo trenutno zasede, pozneje izročiti, bi jo morala Avstrija z orožjem prisiliti. Bivši zunanji minister grof Goluhovski je ob neki priliki rekel: „Ako Italija vzame Valono, je to za nas povod za vojsko. Te besede so tudi danes resnične.“

Izjemno stanje za Bosno in Hercegovino.

V kako resnih trenutkih živimo, nam je dokaz dejstvo, da se je dne 4. maja proglasilo za Bosno in Hercegovino izjemno stanje. Nekateri časniki so hoteli vedeti, da se je isto odredilo tudi za Dalmacijo, toda vest ni resnična. Avstrijska vlada je sama prepričana, da je mišljenje Dalmacije domoljubno in da vsled tega ni treba posebnih odredb. Vsled izjemnega stanja je v Bosni in Hercegovini sedaj ukinjena prostost zborovanja, sestajanja, poostrene so določbe radi tiska, dolžnost javljenja potnikov je najstrožja, vpeljana je nadzorovanje brzjavne in telefonične zveze, zabranjeno je nositi orožje, sodstvo je izročeno vojaški oblasti itd.

Nemčija slaba zaveznica.

Da Italija ni posebno zanesljiva zaveznica Avstrije, to vsi vemo, in kdor je še dvomil, se je lahko o resnici prepričal leta 1908, ko je ta zvesta zaveznica že imela pripravljene vojaške pozivnice za mobilizacijo proti Avstriji. Letos pa se je žalostno izkazala vrednost naše zveze z Nemčijo. Jasno je, da je imela Avstrija začetkom balkanske vojske čisto drug načrt za svoje postopanje, kakor ga je sedaj izvajala, ker se je zanašala na zvestobo Nemčije. Avstrija je bila odločena, da bo krepko branila svoje koristi na Jadranskem morju. Toda ko se je obrnila za pomoč do Nemčije, ji je ta pomoč odrekla in Avstrija je stala sama na svetu. Zato je morala hočeš nočeš vsepovsodi odjenjevati. Milijarda denarja, ki smo jo izdali zadnji čas, ni toliko krivda avstrijske vlade in grofa Berholda, ampak ker smo se preveč zanašali na prijateljstvo Nemčije. Toda Nemeč je le tam prijatelj, kjer ima profit, kjer ga nima, ga ni zraven. Letos bo mož nemški cesar Viljem svoj hčerko-jedinko s princem kumberlandskim. Nemeč so se bahali, da pride k poroki med drugimi tudi naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Kakor pa poročajo zanesljivi viri, se naš prestolonaslednik ne bo udeležil hišne slavnosti Hohencolercov. Zaveznitvo z Nemčijo vse čase ni bilo Avstriji v korist, ampak le v škodo. Tako tudi zadnji čas, ko nas je nemška nezanesljivost obsodila v neprestano popuščanje in milijardo stroškov. Še pretekli teden je izjavil nemški državni tajnik Jagov, da vprašanje Skadra, ki dela naši vladi tolike preglavice, Nemčijo nič ne briga, to se pravi, da v rešnem slučaju ne bo korakala ob strani Avstrije.

Mirovna pogajanja.

Med Turčijo in zavezniki pravzaprav že vlada mir, kajti obojestransko vojaštvo vsled dogovora vsepovsodi miruje. Toda o vseh posameznostih, kakor o natančni meji, odškodnini, se še vendar niso dogovorili, in za to je določeno, da se bodo turški in balkanski odposlanci zbrali zopet v Londonu ter tamkaj konečno za stalno sklenili mir. Vse države bodo menda odposlale svoje prejšnje odposlance k londonskim pogajanjem.

Ključni Skadra.

Na pravoslavno velikonočno nedeljo je črnogorski prestolonaslednik prinesel na Cetinje ključne mesta Skadra in jih na slovesen način izročil kralju Nikoli. Prestolonaslednik se je pripeljal v avtomobilu z razvitim črnogorskim praporom in s turškima zastavama s Skadra in Taraboša. Ko je podal ključne kralju, je bil tako ganjen, da ni mogel izpregovoriti nobene be-

sede. Navzoč je bil ves dvor; kraljica, prestolonaslednica in princezinje so bile v prazniški narodni noši. Po izročitvi ključev se je dvor in vse ljudstvo podalo v samostan k zahvalni službi božji. Kralj je položil ključ na škrinjico ostankov sv. Petra z besedami: „Tu imaš ključ trdega Skadra, ki ti je prizadejal toliko gorja!“ Vsi navzoči so ihteli.

Ali smejo kmetje živino klati in meso prodajati?

Ko je leta 1908 zavladala huda suša in je nastalo vsled tega pomanjkanje krme, so začeli živinorejci živino nenavadno močno prodajati. Cene so zelo padle, mesarji in prekupeci so to priliko hitro porabili ter ponujali za živino nesramno nizke cene. Nekateri posestniki so prosili pri c. kr. okrajnih glavarstvih za dovoljenje, da smejo živino doma zaklati ter meso razprodati. To dovoljenje so tudi dobili. Istotako je bilo leta 1909. Tudi letošnje leto je cena živini padla, cena mesu pa je ostala ista. Nekateri posestniki iz občine Šmartno na Paki so zopet prosili za dovoljenje, da smejo živino doma zaklati. Toda c. kr. okrajno glavarstvo je na pritožbo mesarjev dovoljenje odreklo ter svoj sklep utemeljevalo s tem, da ni pomanjkanja krme in da ni res, da bi se živina ne mogla prodati po primerni ceni! Da je pa bilo c. kr. okrajno glavarstvo o tem napačno poučeno, naj kaže samo eden slučaj. Neki posestnik je prodajal kravo po večih sejmihi. Ponujali so mu za njo največ 180 kron. Dotični je potem kravo doma zaklal ter meso razprodal in je izkupil 280 kron, torej celih 100 kron več. Iz tega je razvidno, kako se živinorejci odira!

Vsi posestniki, kateri so potem doma klati živino, so bili ovađeni, vendar pa ni bil nobeden kaznovan. Mnenje politične oblasti je bilo namreč napačno, kajti kmetovalec sploh sme doma klati svojo živino in prodajati meso v takem obsegu, da klanje ne dobi obrtnega značaja. Seveda mora žival, kakor tudi potem meso, ogledati mesooglednik, kateremu se mora klanje poprej naznaniti in je treba plačati užitinski davek (dac). Ker so pa obrtne oblasti to zadevo različno tolmačile, zato je c. kr. trgovinsko ministrstvo dalo podrejenim oblastim navodila, kako naj postopajo in so sedaj vsled tega vsi dvomi izključeni. Odstavek tega navodila se glasi:

„Potemtakem klanje in prodajanje mesa po kmetovalcih ni smatrati za nedovoljeno mesarsko obrt, če in dokler je to delo postranska kmetijska obrt, ki zanjo ne veljajo določila obrtnega reda, dokler se drži v mejah, ki so primerne kmetiji, in dokler se vrši po posestnikih samih, oziroma po njihovih kmetijskih delavcih ali drugih premožnih osebah, in sicer na priprost način, primeren kmetijskim odnošajem.“

Iz te ministrske odredbe je torej jasno razvidno, da sme vsak kmetovalec toliko živine zaklati doma in mesa razprodati, kolikor je ima sploh na prodaj. Seveda ne sme živine kupiti in potem zaklati, ker to klanje potem dobi že značaj obrti.

Torej ni treba pri c. kr. okrajnih glavarstvih vlagati nobenih tozadevnih prošelj, niti klanja naznaniti. Naznaniti se mora mesoogledniku in plačati užitnino. V slučaju, da bi obrtna oblast zavoljo klanja koga kaznovala, naj se pritoži na c. kr. namestništvo v Gradec in se ozira na zgoraj omenjeno ministrsko odredbo. Ta odredba je izšla 1. 1909.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Franc Ferdinand** je pri sprejemu odličnega Hrvata pred kratkim izjavil, da dobro pozna težaven položaj, v katerem se nahajajo Hrvatje zavoljo notranjih razmer in da je Hrvatim iz srca naklonjen. Ko se je pretekli teden otvorila na Dunaju jadranska razstava, je v svojem otvorilnem govoru prestolonaslednik opozoril, kako raste pomen avstrijskih dežel ob Jadranskem morju. Vse Slovence in Hrvate navdajajo take izjave iz prestolonaslednikovih ust z velikim veseljem.

— **Državni zbor** se vedno ni sklican. Prej so stala napoti nedovršena pogajanja na Češkem in Poljskem, sedaj pa nase napeto razmerje do Črne gore in nerazjasnjene razmere v Albaniji. Toda ker je najnevarnejša točka naše razmerje do Črne gore, dobila prijaznejše lice, je s tem izginila tudi največja ovira za sklicanje državnega zbora. Vest, da je zborniški predsednik dr. Silvester proti volji ministrskega predsednika sklical državni zbor, in da je vsled tega nastal spor med vlado in državnim zborom, kar bi povzročilo razpust državnega zbora, je neresnična. Dr. Silvester postopa v sporazumu z vlado. Ako ne bo na jugu novih težav, se skliče državni zbor za dan 14. ali 15. maja.

— **Katoliška Kmečka Zveza** za nemški del Štajerske ima na Binkoštni torek dne 13. maja v Gradcu svoj občni zbor. Na Binkoštni ponedeljek pa je zborovanje zaupnikov. Stranka, kateri pripadajo v ogromni večini srednje- in gornještajerski kmetje, ima posebno dobro izpeljano svojo organizacijo zaupnikov, za katere prireja po okrajih večkrat v letu posebne shode. Ta način organizacije bi bil tudi za Slovensko Kmečko Zvezo zelo priporočljiv. Glasilo nemških katoliških kmetov, „Sonntagsbote“, je razširjeno v nad 30 tisoč izvodih.

— **V Zagrebu** se je dne 30. aprila obhajal spominski dan smrti grofov Zrinjski in Frankopani, ki so bili dne 30. aprila 1671 v Dunajskem Novem mestu obglavljeni, ker so se zarotili proti tedanjemu vladar-

ju nemškega cesarstva, Leopoldu I., ki je sklenil neugoden mir s Turki. Zarota je bila izdana, Peter Zrinjski in Franjo Frankopan vjeta ter zaprta v Dunajskem Novem mestu. Skoraj vsi krščanski vladarji in sam papež so prosili milosti hrabrima Hrvatoma, ki sta se tolikokrat odlikovala v bojih za sveto Kristusovo vero, toda zastoj. Dne 18. aprila obsodili so ju kot izdajalec v smrt; vzeli so jima vse časti in vse imetje ter sklenili, da se ima njihov spomin za vselej zatreti. Dne 30. aprila 1671 so v Dunajskem Novem mestu zaprli mestna vrata, a vsi vojščaki so se v polni vojaški opravi razpostavili okoli trga, na katerem je ob 10. uri dopoldne odsekal rabelj glavo hrvaškemu banu Petru Zrinjskemu in njegovemu svaku Franju Frankopanu. Nesrečno Petrovo ženo, ponosno Katarijo, so Nemci odpeljali v Gradec ter jo zaprli v samostan dominikank, v katerem je znorela ter potem kmalu umrla. — Spomin na te dogodke so obhajali dne 30. aprila Zagrebčani prav slovesno. Ker pa je ob priliki slavnostnega zborovanja par mladih ljudi zapelo črnogorsko narodno himno in klicalo protidržavne klice, je policija posegla vmes ter tako povzročila, da se je slavnost naglo končala. Na večer so se v gledališču ti prizori ponovili.

— **Na Ogrskem** je začel dne 5. maja zborovati državni zbor. Opozicija se ne udeležuje sej. Vendar pišejo listi, da v opoziciji ni več prejšnje edinosti. Dočim vstraja Just na stališču neprestanega odločnega boja proti vladi, sta grof Andraš in Aponji za pogajanja na podlagi novega programa. Politične razmere so pač nezdrave med Madžari, niti v vladni stranki, niti med opozicionalci nobenih vzorov, zato pa tudi nobene sposobnosti za daljši boj. Slabi ljudje in slabotne stranke se hitro naveličajo vročih bojov in hočejo premirja. Smešno je, da išče madžarska opozicija podlaga za sporazumljenje v novem programu za volilni red. Ve se namreč, da je pretežna večina opozicije za volilni red, kakor se je letos potrdil v zbornici in ga je podpisal že tudi cesar, in noče drugega volil. reda, ker bi vsak nadaljni mogel Madžarom k večjemu kaj vzeti, ne pa pridjati. Sedanja ogrska vlada se zelo trudi, da bi Čuvaj prišel zopet z dopusta nazaj in prijel trdo za vajeti, ker je baje sedanjji njegov namestnik dr. Unkelhajzer preveč popustljiv. Na Dunaju pa še vedno mislijo, da bi bilo najbolje, ako prevzame posle vlade na Hrvaškem kak hrvaški general.

— **Napadi na vladarje.** V nedeljo, dne 4. maja, se je izvršil v Karlsruhe napad na sedanjega badenskega vladarja, velikega vojvodo Friderika. Vojvoda je ravno stopil na voz, da se odpelje k dirki. V tem trenutku pristopi k vozu neznan človek z odprtim nožem v roki ter zamahne proti vojvodi. Toda vojvoda je hipoma spoznal položaj, potegnil sabljo ter odbil namerjeni sunek. V tem je že prihitela policija ter zgrabila napadalec. Napadalec je baje na umu bolan. Toda to je izraz, ki se rad rabi pri napadalcih na vladarje. — Listi poročajo, da je francoska vlada izvedela, da anarhisti zopet pripravljajo napad na španskega kralja Alfonza ob priliki, ko bo obiskal Francosko. Več anarhistov je dala francoska policija zapreti, ker jih sumi, da so v zaroti proti kraljevemu življenju.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

11. nedelja: Binkošti. Prihod sv. Duha.
12. Binkoštni ponedeljek: Pankracij.
13. torek: Servacij, škof; Glicerija, devica.
14. sredo: Kvatre, Bonifacij, mučenec.
15. četrtek: Zofija, mučenica; Hilarij, spoznav.
16. petek: Kvatre, Janez Nepomuk, mučenec.
17. sobota: Kvatre, Paskal; Maksima.

* **Odlikovanje.** Zaslužni križec za 40letno zvesto službovanje je dobil veleč. g. Lovro Janžekovič, župnik v Verzeju.

* **Iz Šole.** Imenovani so začasni učitelji: Friderik Sušnik za stalnega učitelja v Rajhenburgu; Ludovik Kokot v Dobovi in Ferdinand Sentjerc v Sromljah. V stalni pokoj je stopila učiteljica Lavra Šlegel v Konjicah.

* **Evharistični shod** bo drugo leto v Lurda. Tako se je sklenilo na letošnjem shodu, ki se je, kakor znano, vršil na otoku Malta v Sredozemskem morju. Gotovo je, da bodo Slovenci šli na ta shod s posebnim vlakom. Zato pa štedimo že sedaj za to vožnjo!

* **Ali že vera peša?** Tako povprašuje liberalni člankar v zadnjem „Narodnem Listu“. Kadar vidimo liberalca jokati za vero, zdi se nam, kakor da bi videli satana, stati ob peklenjskih vratih ter jokati, da jih toliko prihaja v njegovo kraljestvo. Liberalnim solzavcem ni za vero, ampak z lažjo in zavijanjem se zaganzajo v njo, da bi jo omajali. Toda vedno brezuspešno. Slovensko ljudstvo liberalnim švindlerjem ne verjame več.

* **Iz socialističnega tabora.** Na Dunaju so si ustanovili socialni demokratje veliko tovarno za kruh, imenovano Hammerbrotwerke. S to tovarno nameravajo po izjavi njihovega židovskega voditelja Kapelesa, ugonobiti pekovski obrtni stan na Dunaju in Nižjem Avstrijskem. Toda naprava je tako velikanska, da stroški še dosedaj niso v nobenem razmerju z dohodki. Podjetje je prišlo v denarno težavo. Toda tem hipu mu je priskočil na pomoč veliki kapital, in sicer Rotšildova banka Kreditanstalt, ki jim je posodila denar pod zelo ugodnimi pogoji. Pa pravijo socialni demokratje, da je ves njihov boj v prvi vrsti naperjen proti velikemu kapitalu. Kdo bi to verjel. Veliki kapitalist so pametni dovolj, da bi svojih istinitih sovražnikov ne podpirali.

* **Kdo dela draginjo?** Naši slovenski poslanci ves čas v državni zbornici oozarjajo na to, da nima krivde na draginji kmet, ampak karteli (zveza fabrikantov). Liberalni poslanci imajo za te glasove gluha ušesa. Sedaj poročajo listi, da so začeli bavarski fabrikanti uvažati sladkorne pridelke v Avstrijo, si ustanovili svoje tovarne in prodajajo bavarski sladkor vkljub uvoznim stroškom po nižji ceni kakor avstrijski fabrikanti.

* **Bojijo se nas.** Odkar so naši bratje na Balkanu premagali divjega Turčina, se je polastil naših nemških zagrizencev velik strah. Bojijo se tudi nas, avstro-ogrskih Jugoslovancev, vsled naše čilosti in junaštva. V Mariboru sklicujejo spodnještajerski Nemci za eno prihodnjih nedelj velik shod spodnještajerskega nemštva, na katerem bodo govorniki slikali boječim Nemcem onega strašnega jugoslovanskega zmaja, ki hoče požreti štajerske in druge Nemce na našem jugu. O joj!

* **Slovenec v Mariboru.** Vse Slovence, kateri pridejo dne 18. maja v Maribor, že danes opozarjamo, da se bodo ta dan v Mariboru prodajale na ulici cvetlice v nemško-nacionalne namene. Nemci hočejo zgraditi na Pohorju svojo kočjo, ker je seveda za vsakega blagorodnega Nemca poniževalno, ako bi prestopil prag Ruške Koče, ki je v slovenskih rokah. Nemci noče, da bi se podpiralo slovensko podjetje. In če drugače ne more, gre tudi na ulico prosjačiti, samo, da ni treba dati Slovincem nobenega vinarja več. Slovence, ki si kupi dne 18. maja od Nemcev cvetlico, pljune v svojo lastno skledo.

* **Nemški Sulferajn** ima letos svoj občni zbor ob Binkošti na Dunaju. L. 1912 je imel Sulferajn 1 milijon 400.000 kron dohodkov. Ena četrtnina denarja se je uporabila za stavbo novih šol, dve četrtnini za vzdrževanje penemčevalnic, ena četrtnina pa za uradnike, potovalne učitelje, shode in one učitelje, ki si dajo svoj odpad od svojega (slovenskega) naroda plačati. Delo Sulferajna zahteva od nas, da podpiramo, kolikor se da, naše izobraževalne organizacije in Slovensko Stražo.

* **Štajerski pomožni zaklad** je dosegel visočino enega milijona kron. Vsled tega se bo lahko dajalo za 25% več podpor kot dosedaj. Dne 5. t. m. je imel odbor za oskrbovanje tega zaklada v graškem namestništvu sejo, katere sta se udeležila tudi dr. Korošec in Robič. Po njihju predlogu se bode pri podporah odsej oziralo tudi na poljedelske najemnike in viničarje.

* **Za birmo.** Prišel je zopet čas, ko se deli sv. birma. Opozarjamo botre in stariše, naj vendar pustijo grdo razvado, da otroke ta dan napojijo. Pogostoma se zgodi, da je otrok ta dan prvokrat pijan; kar v njem pred poldnem v zakramentu sv. birme ustvari sv. Duh, razdere popoldne hudobni duh alkohola. — Marsikateri propadli zastareli pijanec bi lahko s prstom nazaj pokazal na dan svoje birme, rekoč: Takrat sem bil prvokrat pijan, krivi so bili pa stariši in botri. Otrokom dajati alkohol, je zločinstvo.

* **Sveta vojska.** V Mariboru se je v nedeljo, dne 4. t. m., vršilo ustanovno zborovanje društva „Sveta vojska“, katero ima namen, gojiti med spodnještajerskim slovenskim ljudstvom treznostno gibanje in posebno odvrčati ljudi od nesrečnega žganjepitja. Udeležba iz vseh krogov je bila zelo lepa; posebno razveseljivo je, da se je naša učeča se in delavska mladina udeležila v izredno lepem številu zborovanja. Dr. Kovačič je kot predsednik pripravljalnega odbora s prisrčnim pozdravom otvoril važno zborovanje. Nato je dr. Švab iz Celja predaval o škodljivem vplivu alkohola na človeško telo. Svoje zanimivo predavanje je podprl z nekaterimi slikami in vzgledi. Dr. Kovačič je nato govoril o škodi, ki jo povzroča alkohol mladini. Nato sta nastopila Šut Marija in Zmudler Konrad, učenca krčevinske šole, s primernimi deklamacijami. V odbor „Svete vojske“ so bili izvoljeni: dr. Fr. Kovačič, predsednik; učiteljica Stupica, ravnatelj Šreiner, dr. Arnež in nadučitelj Jurko kot člani odbora. K društvu je pristopilo lepo število članov. Ob koncu je predsednik pozival navzoče k resnemu in vstrajnemu delu, da z bojem proti alkoholu izčistimo iz naše države one grde madeže, ki sledijo nesrečnemu pijančevanju. Poplemenitimo naš narod s treznostjo!

* **Jugoslovanska Strokovna Zveza** je imela dne 4. maja občni zbor v Ljubljani, kojega sta se udeležila tudi poslanca dr. Korošec in dr. Benkovič. Na Štajerskem imamo sedaj že 16 strokovnih skupin. V kratkem se ustanovi še 8 novih skupin, oziroma plačilnic. Izvolilo se je posebno štajersko-koroško okrožje s sedežem v Mariboru. V načelstvo tega okrožja so izvoljeni: Franc Zebot, predsednik; Jakob Supančič, namestnik, Josip Stelcar in Ivan Zupan st. Trbovlje. Koroške skupine še določijo svojega zaupnika. Zveza ima že nad 23.000 kron upravnega zaklada. Zvezino glasilo je v Ljubljani izhajajoča „Naša Moč“, za koje je treba plačati le 3 vin. na teden, 2 vin. pa plača organizacija. Delavci imajo v J. S. Z. močno in zvesto prijateljico.

* **Gradec.** V nedeljo, dne 20. aprila, je priredilo tukajšnje slovensko katoliško društvo „Kres“ veselico z igro: „General Burja“. Igralci so svoje vloge izvrstno rešili. Graški Slovenci so se v lepem številu udeležili veselice. Po končani igri so tamburaši zaigrali pesem „Lepa naša domovina“ in „Hej Slovenci“. Pela je cela dvorana, da je bilo veselje. — Slovenka v Gradcu.

* **Nova znamka za vžigalice Slovenske Straže.** V zalogi J. C. Menardi v Ljubljani so izšle nove vrste vžigalice Slovenske Straže v korist obmejnim Slovincem. Slika na škatljici nam kaže orla, plavajočega nad Ljubljano. Stare znamke vžigalic v korist obmejnim Slovincem bodo v kratkem izginile iz prome-